

Salme 32 og 51

Dauids sammensatte liv – komplekse liv

Bakgrunn

Første Samuelsbok

- Kap. 15: Herren forkaster Saul

Denne første delen av beretningen om David, viser oss en mann etter Guds hjerte, med en helstøpt karakter og stor kjærlighet til Gud.

- Kap. 16: Profeten Samuel salver David til konge («mashach»)
- Kap. 17: David og Goliat
- Kap. 18: Saul blir misunnelig på David – «en ond ånd kommer over Saul». Saul prøver å drepe David
- Kap. 19: Saul vil drepe David – Men Sauls datter og Dauids kone, Mikal, advarer David
- Kap. 20: David flykter – vennskapet mellom David og Sauls sønn Jonatan – Saul blir sint på Jonatan
- Kap. 21: David flykter til presten Ahimelek¹ og kong Akisj – Salme 34 –
- Kap. 22: David som fredløs – Saul dreper Herrens prester – Abjatar flykter til David
- Kap. 23: David ber Herren om råd – David og Saul i ørkenen – Jonatan hjelper David å hente nytt mot hos Gud – en rekke salmer fra denne tiden.
- Kap. 24: David sparer livet til Saul - «Herren fri meg fra å gjøre noe slikt mot Herrens salvede²» - David spør Saul: «Hvem er det du forfølger?»
- Kap. 25: David og den kloke kvinnen Abigajil – «Velsignet er din klokskap» - Saul gir datteren Mikal, Dauids kone, til en annen mann.
- Kap. 26: David sparer Sauls liv enda en gang – «Herren lønner den som er rettferdig og trofast. Det var Herren som ga deg i mine hender i dag, men jeg vil ikke legge hånd på Herrens salvede.»
- Kap. 27: David i tjeneste hos filisterne
- Kap. 28: Sauls frafall. Han erkjenner: «Gud har vendt seg fra meg.» En ond ånd kommer over Saul.
- Kap. 30: Angrepet på amalekittene. «Men David søkte styrke hos Herren.»

Andre Samuelsbok

- Kap. 1: David sørger over Sauls og Jonatans død.
- Kap. 2: David blir konge over Juda.
- Kap. 5: David blir konge over hele Israel – David erobrer Jerusalem.
- Kap. 7: Herrens løfte til David – om tempelet som Salomo skal bygge – Dauids takkesang til Herren.
- Kap. 8ff: David seirer i krig.

¹ Navnet betyr «Min far» (Abi) (er) «konge» (melek)

² «Salvede» på hebraisk er «Mashiach», altså «messias»

Et nytt kapittel i Davids liv: Davids fall og konsekvensene av det

- Kap. 11: David og Batseba
 - «David gikk og drev på taket ...»
 - Han fikk øye på en vakker kvinne som badet.
 - David sendte bud og spurte hvem hun var. Svaret burde fått ham bort fra syndige tanker, men ...
 - David sendte bud etter henne.
 - Hun kom, og han lå med henne
 - Siden gikk hun hjem ...
- Etter hvert blir synd lagt på synd for å skjule de foregående. Hadde bare David vært klok og modig nok til å bekjenne sin første synd, sitt første fall. Men han gjorde ikke det.
- Konsekvensene av Davids synder blir mer og mer dramatiske:
 - Batseba var blitt gravid.
 - David vil prøve å dekke over synden. Han ba mannen hennes, Uria, komme hjem fra krigen.
 - «Gå hjem og ligg med din kone!»
 - Når Uria ikke har samvittighet til å ligge med sin kone mens kameratene er i krig, skjenker David ham full!
 - Det som så skjer, er enda mer sjokkerende: David sender et brev til hærføreren Joab der han skriver: «Sett Uria lengst framme, der kampen er hardest. Dra dere så tilbake fra ham, så han faller og mister livet!»
 - Da David får melding om at Uria er drept, sier han: «Si til Joab at han ikke skal ta seg nær av dette. For sverdet fortærer snart den ene og snart den andre ... Be ham være ved godt mot.»
 - Så var veien åpen for David. «Da sørgetiden var over for Batseba, sendte David bud og hentet henne hjem til seg.»
- Det er ikke vanskelig å si seg enig med Gud når det heter: «Men det David hadde gjort, var ondt i Herrens øyne» (2. Sam. 11,27).
 - Det var ikke bare vondt, men kvalifisert ondt. Det var inspirert av Den onde selv. Mannen som Gud hadde utvalgt, ble en stor synder. Den David Israel ser som sin heltemodige konge, som vi elsker gjennom beretningene om ham og de salmene han skrev, var selv en synder som trengte Guds overveldende nåde – «Amazing Grace».
 - Du kjenner Fader vår: Jesus lærer oss å be om at vi må bli frelst og bevart fra det kvalifisert onde og Den onde, ikke fra det som kan kjennes vondt og vanskelig. Men David, mannen som elsket Gud og var elsket og salvet av Gud, han ga etter for Den onde, Satan, og gikk hans ærende i det ondes tjeneste.
 - Spørsmålet blir: Når kong Saul ikke kunne slippe unna Guds dom og bli forkastet som Israels konge, hvordan kan David med en slik rekke alvorlige synder og med en så overflatisk holdning til syndene sine, slippe unna?

- Hadde det ikke vært for profeten Natans lydighet mot Gud, ville David vært ille ute. I sin overveldende nåde, «Amazing Grace», sender Gud Natan til David for å avsløre Davids synd. «Du er mannen som fortjener den mest alvorlige dommen,» proklamerer han.
- David fikk sin synd tilgitt da han bekjente, men konsekvensene av synden ble værende. Den første konsekvensen var at sønnen han fikk med Batseba, døde. Siden hadde det konsekvenser for Davids forhold til sine barn og hele hans kongegjerning. David fortjente ikke lenger respekt fra sine barn, og han hadde ikke autoritet til å veilede dem i etiske og moralske spørsmål. Det gikk sørgelig galt i hans eget hus.

Salme 32 og 51

Men i denne sørgelige historien får vi vitnesbyrdene om Davids erkjennelse og bekjennelse av sine synder i to salmer. Med erkjennelse følger bekjennelse. Og med bekjennelse fremfor Gud følger tilgivelse. Hadde David skjult sin synd eller benektet alvoret i den, ville det ikke vært tilgivelse å få. Det er derfor syndsbekjennelse eller det vi kaller **Skriftemål** er så viktig. Enhver kristen bør regelmessig skrifte sine synder for en annen kristen – for Guds ansikt. Det er en enorm frihet og seier over synden i det.

Noen tror at syndserkjennelse- og syndsbekjennelse tar gleden fra en som Guds barn. Men det er motsatt. Når vi erkjenner og bekjenner våre synder, kommer gleden og kraften fra Gud over oss i rikt mål. Hva fikk ikke Jesaja oppleve da Gud kalte ham til profet! Johannes skriver i sitt første brev (1,9): «Dersom vi bekjenner våre synder, er Gud trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og **renser oss for all urett.**» Og Jakob skriver (5,16): «Bekjenn da syndene for hverandre og be for hverandre, så dere kan **bli helbredet.**»

Seier over synden består i å bekjenne den for Guds ansikt.

Når vi siterer salmene 32 og 51, **uthever** vi (med **bold**) noen ord på hebraisk og norsk.³ Vi vil lese salmene langsomt og stanse opp for noen ord. Mot slutten av salmene legger vi merke til at det som var Davids personlige syndsbekjennelse, er gjort til Israels kollektive syndsbekjennelse. Hver enkelt jøde kunne gjøre den til sin, og i synagogen ble salmene bedt i fellesskap.

Denne tradisjonen har den kristne kirke tatt med videre. Det er et stort og alvorlig tap dersom både den individuelle og den kollektive syndsbekjennelsen blir borte.

Jeg har lest mye vekkelseshistorie, og ofte ser vi at vekkelsen har startet med erkjennelse og bekjennelse av synd – konkrete synder. Et av de sterkeste eksemplene på det, er de store vekkelsene i Korea på begynnelsen av 1900-tallet. Snart ble hovedstaden Pyong Yang kalt Østens Jerusalem på grunn av den mengde kirker som ble bygget der for tilbedelse av Gud.

³ Det er ikke mange i vår menighet som leser hebraisk, men noen. Men kanskje er det andre hebraisk-interesserte og hebraisk-kyndige som følger Kristkirkens bibelundervisning, og som vil ha glede av å se tekstene på Salmenes opprinnelige språk.

Mennesker vil nå som da og andre ganger i Kirkens historie strømme til de helliges forsamling fordi de lengter etter frelse, tilgivelse, forsoning og sannhet i livet.

Det er nemlig slik at all synd også er synd mot Gud, Han som har skapt oss til sannhet og hellighet. Synd som ikke bekjennes, stenger for Guds herlighet og kraft. Så lenge det er synd i våre liv eller i vår menighet og kirke, kan det ikke bli seier og vekkelse. En historie som illustrerer dette på en sterk måte, er det som fortelles i Josva kap. 7 om Israels nederlag mot byen Ai.

Kraften i Jesajas profetiske tjeneste lå i at han bekjente sin synd for Gud, Jesaja kap. 6.

Salme 32

Hebraisk tekst	Norsk tekst
<p>לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשָׁרִי נִשְׁוִי פִשְׁעֵי ^(א)</p> <p>כְּסוּי חַטָּאָה:</p> <p>אֲשָׁרִי אָדָם לֹא יַחְשָׁב יְהוָה לוֹ עוֹן ^(ב)</p> <p>וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה:</p> <p>כִּי הִחְרַשְׁתִּי בְּלוֹ עֵצְמִי בְּשִׂאֲגָתִי כָּל ^(ג)</p> <p>הַיּוֹם:</p> <p>כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְדָה נְהַפְּךָ ^(ד)</p> <p>לְשִׁדְי בְּחַרְבֵּי קִיץ סֵלָה:</p> <p>חַטָּאתִי אֹדִיעֶנָּה וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי ^(ה)</p> <p>אֲמַרְתִּי אֹדֶה עָלַי פִּשְׁעֵי לִיהוָה</p> <p>וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חַטָּאתִי סֵלָה:</p> <p>עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵיד אֱלֹהֶיךָ לְעַת ^(ו)</p> <p>מְצֵא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהֵי לֹא</p> <p>יִגִּיעוּ:</p> <p>אַתָּה סֹתֵר לִי מִצָּר תִּצְרֵנִי רְנִי פִלְט ^(ז)</p> <p>תְּסוּבְּבֵנִי סֵלָה:</p> <p>אֲשַׁכֵּילָהּ וְאוֹרָהּ בְּדָרָהּ זֶה תִּלְוָהּ ^(ח)</p> <p>אֵי־עֵצָה עָלֶיךָ עֵינֵי:</p> <p>אַל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הֶבִין ^(ט)</p> <p>בְּמַתְּג וְרֶסֶן עֵדִיו לְבָלוֹם בַּל קָרַב</p> <p>אֱלֹהֶיךָ:</p>	<p>Av David. En læresalme.</p> <p>Salig er den som får sine lovbrudd tilgitt og sine synder skjult!</p> <p>² Salig er det mennesket som Herren ikke tilregner skyld, som er uten svik i sin ånd.</p> <p>³ Så lenge jeg tidde, ble mine knokler tæret bort mens jeg stønnet hele dagen.</p> <p>⁴ For dag og natt lå din hånd tungt på meg. Min livssaft svant som i sommerens hete.</p> <p>⁵ Da bekjente jeg min synd for deg og skjulte ikke min skyld. Jeg sa: «Jeg vil bekjenne mine lovbrudd for Herren.» Og du tok bort min syndeskyld.</p> <p>⁶ Derfor skal alle trofaste be til deg i tider med trengsel. Om det kommer en veldig vannflom, til dem skal den ikke nå.</p> <p>⁷ Du er mitt skjulested, du verner meg mot nød, med frelsesjubel omgir du meg.</p> <p>⁸ Jeg vil gjøre deg vis og lære deg den veien du skal gå, jeg vil la mitt øye hvile på deg og gi deg råd.</p>

<p>רָבִים מְכַאוּבִים לְרִשָּׁע וְהַבּוֹטָח (י) בִּיהוָה חָסֵד יִסּוּבְּבוּנוּ:</p> <p>שִׁמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים (יא) וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לַב:</p>	<p>⁹ Vær ikke som hest og muldyr, uten forstand! Deres smykke er tømme og bissel til å tvinge dem med, ellers kommer de ikke til deg.</p> <p>¹⁰ Den urettferdige har mange plager, men den som setter sin lit til Herren, omgir han med godhet.</p> <p>¹¹ Dere rettferdige, gled dere og juble i Herren! Bryt ut i fryderop, alle oppriktige av hjertet!</p>
---	--

Salme 51

Hebraisk tekst	Norsk tekst
<p>לְמִנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד (א) בָּבוֹא אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר בָּא (ב) אֶל בַּת שֶׁבַע:</p> <p>תִּנְנִי אֱלֹהִים כְּחֶסֶדְךָ כְּרַב רַחֲמֶיךָ (ג) מִחַה פְּשָׁעִי:</p> <p>הֲרַב כְּפִסְנֵי מַעֲוֹנֵי (ד) (הרבה) וּמִחֲטָאתֵי טְהַרְנִי:</p> <p>כִּי פְשָׁעִי אָנִי אֲדַע וְחֲטָאתִי נִגְדִי (ה) תָּמִיד:</p> <p>לֵךְ לְבִדְךָ חֲטָאתִי וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ (ו) עָשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדִבְרֶיךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶיךָ:</p> <p>הוּא בְּעוֹן חוֹלְלָתִי וּבְחֲטָא יִחַמְתָּנִי (ז) אָמֵי:</p> <p>הוּא אֶמֶת חֲפִצָּת בְּטַחֲוֹת וּבְסִתָּם (ח) חֲכָמָה תּוֹדִיעֵנִי:</p> <p>תִּחַטְּאֵנִי בְּאֲזֹב וְאֶטְהַר תְּכַכְּסֵנִי (ט) וּמִשָּׁלֵג אֶלְבִּין:</p>	<p>Til korlederen. En salme av David, ² da profeten Natan kom til ham etter at han hadde vært hos Batseba.</p> <p>³ Vær meg nådig, Gud, i din kjærlighet, stryk ut mitt lovbrudd i din store barmhjertighet!</p> <p>⁴ Vask meg ren for skyld og rens meg for min synd!</p> <p>⁵ For mine lovbrudd kjenner jeg, min synd står alltid for meg.</p> <p>⁶ Mot deg alene har jeg syndet, det som er ondt i dine øyne, har jeg gjort.</p> <p>Derfor har du rett når du taler, du er ren når du feller dom.</p> <p>⁷ Ja, med skyld ble jeg født, med synd ble jeg til i mors liv.</p> <p>⁸ Se, du gleder deg over sannhet i mitt indre, du lærer meg visdom i det skjulte.</p> <p>⁹ Ta bort min synd med isop, så jeg blir ren, vask meg, så jeg blir hvitere enn snø.</p>

<p>תִּשְׂמַעְנִי שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה תִּגְלָנָה ^(י) עֲצָמוֹת דָּכִיִּת: הִסְתַּר פָּנָיִךְ מִחַטָּאֵי וְכֹל עֲוֹנוֹתַי ^(יא) מָחָה: לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ ^(יב) נָכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קִדְשְׁךָ ^(יג) אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי: הֲשִׁיבָה לִי שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה ^(יד) תִּסְמְכֵנִי: אֲלַמְּדָה פִּשְׁעִים דְּרַכֶּיךָ וְחַטָּאִים ^(טו) אֵלֶיךָ יָשׁוּבוּ: הֲצִילֵנִי מִדְּמַיִם אֱלֹהִים אֱלֹהֵי ^(טז) תְּשׁוּעָתִי תִּרְצֵן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: אֲדַנֶּי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד ^(יז) תְּהַלְלֶךָ: כִּי לֹא תִחַפֵּץ זָבַח וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא ^(יח) תִּרְצֶה: זָבַחִי אֱלֹהִים רוּחַ נְשֻׁבָּה לֵב ^(יט) נְשֻׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה: הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה ^(כ) חֻמוֹת יְרוּשָׁלַם: אֲז תִּחַפֵּץ זָבַחִי צְדָק עֹלָה וְכִלִּיל ^(כא) אֲז יַעֲלוּ עַל מִזְבְּחֶךָ פָּרִים</p>	<p>10 La meg få oppleve fryd og glede, la lemmene du knuste, få juble.</p> <p>11 Skjul ditt ansikt for mine synder, utslett all min skyld!</p> <p>12 Gud, skap i meg et rent hjerte, gi meg en ny og stødig ånd!</p> <p>13 Driv meg ikke bort fra ditt ansikt, ta ikke fra meg din hellige Ånd!⁴</p> <p>14 Gi meg igjen gleden over din frelse, hold meg oppe med en villig ånd!</p> <p>15 Jeg vil lære lovbrøtere dine veier, syndere skal vende om til deg.</p> <p>16 Fri meg, Gud, fra blodskyld, du Gud som er min frelse! Så skal min tunge juble over din rettferd.</p> <p>17 Herre, lukk opp mine lepper så min munn kan lovprise deg.</p> <p>18 For du har ikke glede i slakteroffer, mitt brennoffer bryr du deg ikke om.</p> <p>19 Offer for Gud er en sønderbrutt ånd. Gud, du forakter ikke et knust og nedbrutt hjerte.</p> <p>20 Gjør vel mot Sion i din nåde, bygg Jerusalems murer!</p> <p>21 Da skal du ha glede i rette offer, brennoffer og heloffer. Da skal de ofre okser på ditt alter.</p>
---	--

⁴ David hadde erfart hva som skjedde da Gud tok sin ånd bort fra Saul og en ond ånd begynte å plage og drive Saul.